№ 4. Dnia 25 Lutego 1928 r. Rok IV.

PIŃSKI PRZEGLĄD DIECEZJALNY

Treść numeru:

Dział urzędowy.

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

1. Okólnik Pasterza Diecezji.

BISKUP PIŃSKI
L 1448/28.

Do Czcigodnego duchowieństwa.

Z powodu wyborów do Izb Prawodawczych, wyznaczonych na niedziele 4-go i 11-go marca, Księża Proboszczowie zmienią podług potrzeby godzinę nabożeństw w dni oznaczone, względnie skrócą je, oraz ogłoszą zawczasu wiernym, że udziela się dyspensa od słuchania mszy św. w te dni tym, którym byłoby zbyt trudno być tegoż dnia w kościele i brać udział w głosowaniu. Dyspensa ta zwalnia od obowiązku niedzielnego jużci tylko tych, co głosują na posłów szczerze katolickich.

Pińsk, 11 lutego 1928 r.

† ZYGMUNT Bp.

Okólnik Kancelarji Kurjalnej.

Kurja Biskupa Pińskiego
L. 1588/28.

2. *Pińsk, 14 lutego 1928 r.*

O nabożeństwie marcowem.

Przypomina się Czcigodnym Księżom, że w ciągu marca powinien być spełniony cyrkularz z dnia 26 lutego 1927 r., ogłoszony w Nr. 2 Przeglądu Diecezjalnego z r. ub.

Jednocześnie z polecenia Pasterza zwraca się uwagę, że w dniu św. Józefa, Księża Proboszczowie nie mają podług rubryk prawa odprawiać mszy św. na intencje prywatne; należy je odprawiać sec. mentem episcopi. Ponieważ w dodatku jest to wielka uroczystość kościelna, przeto zabrania się stanowczo urządzać w dniu tym jakieś nabożeństwa publiczne, któreby myśl i uwagę wiernych odwracały od głównego przedmiotu święta, mianowicie wielkości i orędownictwa najczystszego Opiekuna Boskiej Rodziny i całego Kościoła. Msze poza sumą powinny być ciche i bez dodatkowych ostentacyj. Wystawienie N. Sakramentu (poza mszą,) gdzie kościół ma na nie pozwolenie, może być zachowane.

3.

ś. † p.
Ks. STANISŁAW IWANOWSKI
Proboszcz w Połonce
dekanatu Baranowickiego,
przy spełnianiu obowiązków kapłańskich zarażony tyfusem, zmarł 3/I r. b. w wieku lat 60 a kapłaństwa 37.
Requiescat in pace!

ś. † p.
JAN DZIEMIANKO
Alumn Seminarjum Mniejszego w Nowógródku,
zmarł dn. 7/I r. b. w wieku lat 22
Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie!

4. SPRAWOZDANIE
ze stanu Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary
w diecezji Pińskiej za rok 1927.

№ №	Nazwa parafji	Ilość wiernych w parafji	Ilość członków P. Dz. R. W.	Ilość odbytych zebrań w roku	Ilość wygłoszonych nauk misyjnych	Jakie trudności ma akcja misyjna w parafji	DOCHODY						ROZCHODY									
							Wkładki członkowskie		Ofiary		Suma ogólna		Suma wysłana do Dyrekcji		Koszta administracji		Prenumerata czasopism misyjnych		Suma ogólna		Suma wysłana do Centrali Krajowej	
1	Bielsk-Podlaski	4243	50	?	4	—	55	70	—	—	55	70	55	70	—	—	Członkowie prenumerują na swój koszt		55	70	55	70
2	Janów	1000	20	3	—	Parafjanie rozproszeni na wielkiej przestrzeni	19	—	—	—	19	—	—	—	—	—	19	—	19	—	—	—
3	Kosów	1500	—	—	2	—	—	—	25	—	25	—	25	—	—	—	—	—	25	—	25	—
4	Mielnik	523	250	2	12	—	133	40	20	10	153	50	139	—	—	—	14	50	153	50	139	—
5	Mir	2000	52	w miarę potrzeby	3	—	97	—	53	—	150	—	150	—	—	—	—	—	150	—	150	—
6	Narew	1500	?	?	?	?	—	—	18	—	18	—	18	—	—	—	—	—	18	—	18	—
7	Pohost-Zahorodzki	700	—	—	2	Wielka odległość parafjan od kościoła; rozproszenie wśród prawosławnych.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Sielec	1744	29	?	?	—	51	—	—	—	51	—	51	—	—	—	—	—	51	—	51	—
9	Snów	1000	?	?	?	?	65	—	—	—	65	—	65	—	—	—	—	—	65	—	65	—
		14210	401	5	23	—	421	10	116	10	537	20	503	70	—	—	33	50	537	20	503	70

Z powyższego sprawozdania widzimy, że P. Dz. Rozk. Wiary znajduje się u nas zaledwie w zarodku. Najpiękniej się rozwinęło w malutkiej i ubogiej parafji Mielnickiej. To daje rękojmię, że w roku bieżącym jego rozwój przy gorliwości kapłańskiej posunie się znacznie naprzód. Stosownie do woli Ojca św. musimy dążyć do tego, aby w naszej diecezji nie znalazło się żadnej parafji, w którejby nie było Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary. „Praedicate Evangelium omni creaturae!"

Ks. Jan Wasilewski,
Dyr. diec. P. Dz. R. Wiary.

Kronika Kurjalna.

5. Rocznica koronacji Ojca św. Piusa XI.

Dnia 12 lutego r. b. obchodzono w Pińsku uroczyście 6-ą rocznicę koronacji Ojca św. Piusa XI.

O g. 11 w katedrze Jego Biskupia Mość odprawił wotywę uroczystą „in anniversario coronationis Summi Pontificis"

Liturgiczne śpiewy podczas sumy wykonał chór alumnów seminarjum. Po sumie odśpiewano dziękczynne „Te Deum" wraz z przepisanemi modłami.

O godzinie 4 pp. w sali Kurjalnej im. Św. Stanisława Kostki (ul. Kościuszki 49), odbyła się Akademja młodzieży szkolnej w obecności władz duchownych, a wieczorem o g. 7-ej rozpoczęto drugą akademję w dużej Sali Seminarjum Duch. wobec zebranych: Jego Biskupiej Mości, Kapituły, Profesorów Seminarjum, Kolegjum OO Jezuitów i alumnów Seminarjum.

Program akademji:

1. „Oremus pro Pontifice X. Gruberski, wykonał chór klerycki.
2. „Prymat papieski na tle działalności Soboru Efeskiego" — odczyt wygłosił alumn B. Dziekoński.
3. Sonata Clementiego odegrał alumn B. Dziekoński.
4. Życiorys Piusa XI odczytał alumn Jarocki.
5. Wybór Piusa XI na papieża odczyt. al. Porczyńskiego.
6. „Confitemini Domino" Palestrina odśp. chór.
7. „Śmierć św. Piotra" z „Quo vadis" deklamacja — al. Grzechowski.
8. „Kościoły Rzymu" odczyt z przezroczami wygłosił Ks. prof. K. Łomacki.
9. Marsz papieski odegrał al. B. Dziekoński.
10. „O Roma" wyk. chór.

Zakończono akademję odśpiewaniem Roty katolików i pieśnią „Wszystkie nasze dzienne sprawy".

Kanonik Ks. H. Humnicki
Kanclerz Kurji Biskupiej.

Dział nieurzędowy.

6. Pierwszy Polski Kongres Misyjny.

Dzieło misyjne, dzieło nawracania niewiernych, rozpoczęte przez Boskiego Mistrza, a przez Kościół Jego kontynuowane, zajmowało jedno z naczelnych miejsc pomiędzy środkami chrześcijańskiej działalności cywilizacyjnej. Stąd po przez wszystkie wieki Kościół poświęca co najprzedniejsze siły na akcję misyjną i śle misjonarzy, łoży fundusze, zakłada i podtrzymuje instytucje misyjne, między któremi wysuwa się na czoło Kongregacja de Propaganda Fide. Ta ostatnia, jak czuła matka, obejmuje sercem i ramionami te niepoliczone rzesze dzieci Bożych, tych najbiedniejszych, bo tonących w cieniach pogaństwa i błędów; zagląda do najciemniejszych i najdalszych zakątków kuli ziemskiej, zapuszcza się w dziewicze lasy i pustynie, wspina się na grzbiety górskie, niosąc znajomość Chrystusa i Ewangelji „na krańce ziemi". A te usiłowania, ilekroć Kościół korzysta ze swobody i pokoju, zyskują na ekpansji i sile. Tak np. obecne rządy Kościołem Ojca św. Piusa XI, zwanego już Papieżem misyjnym, zaznaczaią się szczególnie ożywionym ruchem w tej dziedzinie. Dość wskazać poza encykliką „Rerum Ecclesiae gestarum" na szereg listów i enuncjacji papieskich, na wystawę misyjną podczas roku jubileuszowego, na rozwój dzieł misyjnych, jak Rozkrzewiania wiary, Dziecięctwa Jezus i tylu innych, na bogaty dorobek w postaci literatury misjologicznej i licznych czasopism, aby przekonać się, że Kościół nie zaniedbuje zleconego sobie posłannictwa. że dąży do zrealizowania Zbawicielowego mandatu: „aby wszyscy byli jedno" i „aby stała się jedna owczarnia i jeden pasterz". A do tej pracy są wzywane również wszystkie narody katolickie. To też z prawdziwą chlubą i szlachetną dumą możemy stwierdzić, że Polska nie stała od niej zdala. Wszak spełniając swoją misję dziejową przez szerzenie cywilizacji chrześcijańskiej i kultury zachodniej, zasłużyła na zaszczytny tytuł „przed-

murza chrześcijaństwa". I teraz ta „semper fidelis" po odzyskaniu niepodległości, mimo tak rozlicznych potrzeb własnych, wewnętrznych, znajduje w sobie dosyć sił i zdrowia duchowego aby się zdobyć na olbrzymią manifestację misyjną. Mamy tu na myśli odbyty w Poznaniu 5-cio dniowy (od 28 września do 2 października) Międzynarodowy Akademicki Kongres Misyjny. Jego duszą był J. Em. Ks. Kardynał A. Hlond, to też wypadł świetnie tak pod względem organizacyjnym, jak doboru mówców, tematów i audytorjum. Należy tu podkreślić, że główny cel Kongresu — zainteresowanie najszerszych sfer polskiej inteligencji sprawą misyjną — został osiągnięty, a nazwa Kongresu Akademickiego była w zupełności usprawiedliwiona przez żywy udział, jaki młodzież akademicka Uniwersytetu poznańskiego przyjęła w pracach organizacyjnych i kongresowych. Tu znowu cichym a dobrym duchem była p. Kazimiera Berkanówna.

Kongres poznański, pierwszy tego rodzaju w Polsce a trzeci międzynarodowy, ściągnął liczny zastęp najprzedniejszych działaczy misyjnych. Dość wymienić Ks. Arcyb. de Guebriiant, generalnego superjora stowarzyszenia Misyj zagranicznych w Paryżu, złotoustego Ks. B-pa Baudrillart, rektora instytutu katolickiego w Paryżu, Msgr. Robu, Bp. rumuńskiego z Jass, Msgr. Gonzi z Malty, Msgr. Boucher, Msgr. Buckx, Bp. z Helsingforsu, Ks. dr. H. Bertiniego, Sekretarze Wyzn. Rady Gen. Pap. Dzieła Rozkrzew. Wiary, Ks. Darnaud, generalnego wikarjusza Polinezji, Ks. Opata Vykonkal z Emaus pod Pragą, O. Ulrix, Superjora Ojców Białych z Algieru, Ks. Piotra Charles T. J. z Lowanium, gorącego przyjaciela Polski, Ks. dr. Thaurena z Wiednia, Ks. prof. Ant. Freitaga z Paderborna, przedstawiciela niemieckiej akademickiej młodzieży misyjnej, Ks. prof. Dr. Schmidlera z Monasteru, O. Ulrycha z Holandji i Ks. ptałata Ledóchowskiego z Ołomuńca, przedstawiciela Apostolatu św. św. Cyryla i Metodego w Welehradzie. Z krajowych działaczy misyjnych i katolickich wymienimy tylko najwybitniejszych, a mianowicie: J. E. Ks. Bp. Nowowiejskiego z Płocka, Dostojnego Prezesa Komit. Wykonawcz. Kongresu i Dzieł misyjnych w Polsce, J. E. Ks. Bp. Przeździeckiego z Podlasia, naszego Arcypasterza J. E. Ks. Bp. Z. Łozińskiego, J. E. Ks. Bp. Lisieckiego z Katowic, J. E. Ks. Bp. Okoniewskiego, ks. prof. Likowskiego, O. Jacka Woronieckiego, prof. dr. Bronisława Dembińskiego, marszałka Kongresu, ks. prof. Hozakowskiego, ks. red. Krzyszkowskiego, p. Turowicza z Krakowa, ks. kan. Trepkowskiego z Warszawy, Dyrekt. Archidiec. Związku misyjnego, p. Walerji Bielakówny, Ks. prał. Około-Kułłaka, reprez. polskiego T-wa misyjnego, O. Turowskiego ze Zgrom. OO. Pallotynów, p. Kończala, stud. uniw. pozn. i wielu innych.

Uczuciom Ojca św., z jakiemi błogosławił Kongresowi, daje wyraz list J. Em. Ks. Kardynała Gasparri, nadesłany na ręce J. Em. Ks. Kardynała-Prymasa Hlonda:

„Eminencjo! Z najwyższem zadowoleniem i uczuciami błogiej ufności łączy się Ojciec św. sercem i modlitwą z uroczystym Kongresem Misyjnym, który pod przewodnictwem Waszej Eminencji a ze współudziałem i Biskupów polskich i licznych przedstawicieli zagranicznych obradować zacznie w Poznaniu dnia 28 b. m.

Z niewypowiedzianą radością śledzi Ojciec św. ten nowy a święty ferment, który pod widocznym wpływem łaski przenika kraje katolickie, budząc wszędzie szlachetne porywy zmierzające ku temu, by działalność Misyj potęgować i przyśpieszać. Słodką pociechą dla serca Jego Świątobliwości jest wzmagający się ruch misyjny, który pragnie dostarczyć Misjom potrzebnej pomocy a zarazem usiłuje nowymi ochotnikami coraz lepiej przygotowanymi i coraz liczniejszymi uzupełnić szeregi owych bohaterskich krzewicieli Ewangelji, którzy w odległych krajach, nie zważając na zdrady i niebezpieczeństwa, a lekceważąc śmierć samą, szerzą jasną światłość Chrystusową, błogi pokój i odkupienie Boże wśród ludów błądzących po dziś dzień w ciemnościach.

To też Namiestnik Chrystusowy z najgłębszem zadowoleniem powitał wiadomość o tym doniosłym Zjeździe, który między innemi zespoli energję katolików polskich i zagrzeje ich dusze szlachetne do nowej krucjaty za ową wiarę, którą Ich przodkowie przez długie wieki swych dziejów bronili, dopełniając najwspanialszych czynów i okrywając się nieśmiertelną chwałą bohaterstwa.

Ze szczególnem upodobaniem polecił mi zatem Ojciec św. wyrazić Waszej Eminencji uznanie i zapewnienie, iż obfita łaska Boża wspierać będzie zbożne trudy Waszej Eminencji i prace tych wszystkich, którzy z Waszą Eminencją na polu tego wzniosłego apostolstwa współdziałają. Tymże poczynaniom towarzyszy zarazem Błogosławieństwo Apostolskie, którego Jego Świątobliwość z prawdziwą ojcowską mi-

łością udziela Waszej Eminencji i uczestnikom Kongresu, wyrażając życzenie, by pod wpływem tego błogosławieństwa — uchwały i rezolucje Kongresu wydały jak najobfitsze plony”.

Tematy omawiane podczas Kongresu były utrzymane na wysokim poziomie literackim i fachowym. Oto niektóre z nich: praca misyjna Kościoła Katolickiego w świetle historji, misja a wiedza, społeczne i kulturalne znaczenie misyj, znaczenie misyj w dobie obecnej, medycyna na usługach misyj, Polska a misje katolickie, misje i akademicy, nasze obowiązki względem misyj, według encyklik: „Maximum illud” i „Rerum Ecclesiae gestarum” i t. d.

Ze sprawozdań kongresowych dowiadujemy się o pocieszającym fakcie, że akcja misyjna w Polsce zyskuje na ciągłym rozwoju. Świadczy o tem 26 czasopism misyjnych, 20 seminarjów dla księży, braci i sióstr zakonnych i odbyte po ukończeniu Kongresu zebranie przedstawicieli wszystkich istniejących w Polsce Kół misyjnych, na którem uchwalono zawiązanie „Związku akademickich Kół Misyjnych w Polsce”.

Rezultat prac kongresowych wyraża się w szeregu rezolucji, które w całości podajemy:

1) Międzynarodowy Akad. Kongres Misyjny uznaje i podkreśla ważność wskazań Ojca św., dotyczących popierania misyj i wzywa wszystkich do współpracy w dziele misyjnem, w sposób, przez Ojca św. w Encyklice „Rerum Ecclesiae gestrarum” wskazany.

2) W szczególności M. A. K. M.:

a) zwraca się do Najprzewieleb. Episkopatu z pokorną prośbą. by spowodować raczył zaprowadzenie Dzieła Rozkrzewiania Wiary we wszystkich parafjach, zaś wszystkich wiernych wzywamy, by bez wyjątku zapisywali się na członków tego dzieła.

b) Przew. XX. Prefektów usilnie prosimy, by w nauce religji wskazywali na doniosłość misyj i zachęcali młodzież szkolną do wstępowania do Dzieła św. Dziecięctwa.

c) J. Em. Najprzew. Ks. Prymasa, Protektora Kongresu, najpokorniej prosimy, by w czasie, który uzna za stosowny, stworzył Centralę Krajową Dzieła św. Piotra Apostoła.

3) Doceniając w całej pełni znaczenie i skuteczność modlitwy w dziele misyjnem, wzywamy wszystkich do gorącej modlitwy codziennej o rozszerzenie Królestwa Bożego w krajach pogańskich.

4) Pomni na słowa Chrystusa Pana: „Żniwo zaprawde wielkie, a robotników mało”, które w obecnej chwili szczególniejszego nabierają znaczenia, podkreślamy ważność powołań misyjnych, zachęcamy do popierania modlitwą i ofiarami istniejących u nas zakonów, kongregacyj misyjnych, ich zakładów i czasopism.

5) W przekonaniu, że ruch misyjny dopiero wtedy w należyty sposób obejmie kraj cały, gdy w pierwszych szeregach obok duchowieństwa stanie inteligencja, w szczególności akademicy, zwracamy się z gorącym apelem do młodzieży akademickiej, by łączyła się w akademickich Kołach Misyjnych, oraz zjednoczyła je w jeden ogólno — krajowy Akademicki Polski Związek Misyjny.

6) Doceniając w całej pełni ważność naukowego traktowania zagadnień misyjnych, wzywamy Przew. Duchowieństwo, inteligencję i młodzież akademicką do zakładania naukowych kółek misyjnych, a do Najprzew. Episkopatu zwracamy się z pokorną prośbą o założenie katedry wiedzy misyjnej.

7) By przysporzyć misjom zagranicznym licznych powołań i umożliwić pracę misyjną jaknajwiększej liczbie kleru — zanosimy do Najprzew. Episkopatu pokorną prośbę o założenie Seminarjum Duchownego dla misyj zagranicznych.

8) Kongres Misyjny zwraca się z pokorną prośbą do Najprzew. Episkopatu, a w szczególności do J. Em. Ks. Kardynała — Prymasa, Protektora Kongresu, o urządzenie w całem państwie jednego specjalnego dnia misyjnego, w którym popłynęłaby w niebo modlitwa całego narodu o błogosławieństwo Boże dla wielkiego dzieła misyj.

9) Kongres Misyjny zwraca się do Sodalicyj z wezwaniem, by na terenie swym tworzyły sekcje misyjne.

10) Kongres Misyjny kieruje do J. Em. Ks. Kardynała — Prymasa pokorną prośbę o urządzenie kursów misyjnych specjalnie dla nauczycielstwa.

Rezelucje Sekcji Sodalicyj Marjańskich.

M. A. K. M. wzywa polską młodzież akademicką do organizowania stowarzyszeń misyjnych, wstępowania do tych organizacyj i propagowania idei misyjnych wśród polskiej inteligencji. 2) M. A. K. M. wzywa młodzież polską do poparcia akcji misyjnej polskich OO. Jezuitów w Rodezji i polskich misjonarzy na Syberji. 3) M. A. K. M. zwraca się z prośbą do Episkopatu polskiego o stworzenie Seminarjum, kształcącego misjonarzy.

Rezolucje Sekcji Nauczycieli:

1) Zwrócić się z prośbą do J. E. Kr. Prymasa Hlonda o zorganizowanie kursów misyjnych dla nauczycieli. 2) Należy dążyć do stworzenia w Polsce nauczycielskiego stowarzyszenia misyjnego. 3) Ideę misyjną w szkole należy propagować przez zbieranie znaczków na cele misyjne, oraz zakładanie kółek misyjnych.

Rezolucje Sekcji Kapłanów:

1) Sekcja prosi Ks. Kardynała Prymasa o centralę dla stowarzyszeń „Dzieła św. Piotra".

2) Sekcja najpokorniej prosi Ojca św. o kanonizację bł. Andrzeja Boboli.

3) Sekcja postanawia urządzać co roku w całej Polsce Dzień Misyjny z odpowiedniemi nabożeństwami, kazaniami, wykładami, odczytami i zbiórkami.

Na zakończenie należy wspomnieć, że w pierwszym dniu Kongresu odbyło się przewiezienie z Rzymu do Poznania śmiertelnych szczątków Wielkiego Hetmana duchowieństwa polskiego ś. p. Kardynała Ledóchowskiego. Uroczystości żałobne, poświęcone uczczeniu pamięci Wielkiego Męża w Kościele i Narodzie, który zamknął oczy na zaszczytnem stanowisku Prefekta Propagandy, dobrze harmonizowały z ideą przewodnią pierwszego kongresu misyjnego w Polsce.

X. Z. P.

Bibljografja.

7. Poleca się uwadze Czcigodnego Duchowieństwa książki i wydawnictwa następujące:

X. Jan Dorszyński: **Kazania katechetyczne o przykazaniach Boskich.** Lwów 1927, stron 355. (Odbitka z Gazety Kościelnej)." Nakładem Tow. "Bibljoteka Religijna". Cena 6 zł.

O znaczeniu i potrzebie kazań katechytycznych pisano już nieraz, zwracając zarazem uwagę na przymioty, które są tym kazaniom niezbędne, jeżeli mają przynosić pożytek pożądany. Powinne one być jasne, praktyczne, pełne życia i werwy kaznodziejskiej, dla słuchaczy łatwo zrozumiałe i nietylko pouczające o prawdach wiary, ale także przemawiające silnie do uczucia i działające na wolę. Nie powinny prawić o wielu rzeczach naraz, ale każde powinno jeden temat rozwijać i oświetlać wszechstronnie, o ile to jest możliwe w przeciągu pół godziny, bo nauki zbyt długie nużą słuchaczy i nie osiągają swego celu: „Wierz mi", powiedział św. Franciszek Salezy do jednego z kapłanów: „im więcej będziesz mówił, tem mniej pozostanie w pamięci wiernych!"

Do najlepszych, jakie nam są znane, nie wahamy się zaliczyć kazań katechetycznych X. Dorszyńskiego, proboszcza w Lipuszu (na Pomorzu). Wszędzie w nich widać wyraźnie, że czc. g. autor jest duszpasterzem gorliwym, posiadającym bogaty zasób doświadczenia, znającym duszę ludu i umiejącym do niego przemawiać. Książka zawiera kazań 56, niedługich, starannie obmyślanych, wolnych od wszelkiej frazeologji kwiecistej, rozumnych, praktycznych, bogatych w przykłady i szczegóły ciekawe, zbijających bardzo dobrze przeróżne błędy i fałsze dziś rozpowszechnione także i u nas po miastach i wioskach. Boleje on (jak pisze w przedmowie) nad „straszną ciemnotą" ludu naszego w sprawach religijnych, mianowicie co do treści przykazań Bożych i znajomości grzechu. Bardzo wielu ludzi, czytamy dalej, „nawet z inteligencji, w najprostszych nawet wypadkach nie zdaje sobie sprawy z tego, co to jest grzech, kiedy zachodzi grzech ciężki a kiedy lekki, żyje bez zastanowienia się nad stanem swej duszy, spowiada się z tego, co im się przyśni, a jest zupełnie obojętne, czy coś było grzechem, czy nie, czy grzech był ciężki, czy lekki, słowem spowiada się tak, jakoby nigdy nie byli chodzili na naukę przygotowawczą do Sakramentów św.

Dlatego uważał on słusznie za główne zadanie duszpasterza „pouczyć ludzi, kiedy popełniają grzech śmiertelny i pomóc im zwalczać ten grzech na każdym kroku".

O wartości dzieła wypowiedziało już wielu czytelników "Gazety Kość". zdania bardzo pochlebne. Będziemy też oczekiwali z niecierpliwością drugiego tomu tych kazań, zapowiedzianego w przedmowie, który ma zawierać nauki o przykazaniach kościelnych, o grzechach głównych i o Sakr. pokuty.

Św. Jan od Krzyża. „Wnijście na górę Karmelu". Księga I, II i III. Lwów 1927. Nakładem "Biblioteki Religijnej". Stron 427. Cena 8 zł.

Niedawno autor wybornego artykułu p. n. „Nowy Doktor Kościoła św. Jan od Krzyża i jego dzisiejsze znaczenie", zamieszczonego w n-rach 46 i 47 „Gazety Kość-" z r. u. ubolewał nad tem, że dzieła św. Jana od Krzyża nie znalazły jeszcze dotąd tłumacza polskiego. Dziś donosimy ze szczerą radością, że jedno z dzieł tego nowego „Doktora mistyki" pojawiło się w przekładzie E. Kosteckiej, która wywiązała się doskonale — jak sądzimy — z tego zadania, nastręczającego w wielu miejscach trudności ogromne i wymagającego znajomości gruntownej języka hiszpańskiego i wielkiej biegłości stylistycznej w języku tłumacza. Chcąc dobrze ten przekład ocenić, trzeba porównać długi szereg ustępów z orginałem, w którym jest dużo wyrażeń, różniących się znacznie od używanych obecnie w dziełach z zakresu etyki, ascetyki i psychologji. Tak np. czytamy na str. 266: „Mamy trzy rodzaje wiadomości pamięcio-

wych: przyrodzone, nadprzyrodzone, wyobrażalne i duchowe" w oryg. „son en tres maneras las noticias de la memoria, naturales, y sobrenaturales imaginarias y espirituales".

Wstęp dodany przez szan. tłumaczkę (str. 9—27) może ułatwić znacznie zrozumienie dzieła tym, którzy jeszcze nie zopoznali się dokładniej z mistyką katolicką; znaczne też usługi odda czytelnikowi „Indeks rzeczowy", dodany na końcu (str. 403—422,) w którym też znaleść można szereg myśli przydatnych do kazań i egzort; tak nap. zestawione są przy wyrazie „bogactwa" myśli Świętego o nich: że są one cierniami (str. 309), czynią duszę obojętną dla sprawy zbawienia (315): nie dają zadowolenia tym, którzy je posiadają, oraz przywodzą ich do wielu nieszczęść (313), sa one bożyszczami swych posiadaczy (317) itd.

Wogóle sądzimy, że przekład ten trzeba zaliczyć do bardzo cennych nabytkow naszej literatury teologicznej.

X. Dr. Ignacy Grabowski: **Prawo kanoniczne według Nowego Kodeksu.** Wydanie drugie, poprawione i znacznie rozszerzone. Lwów 1927. Nakł. Tow. „Bibljoteka Religijna", Stron 816 w dużej 8-ce. Cena 25 zł.

Pierwsze wydanie tego dzieła bardzo cennego ukazało się w 1921, zostało przyjęte przychylnie przez krytykę i już w pierwszym roku rozkupione, chociaż nakład był dość znaczny. Większa jeszcze należy się wdzięczność czcigodnemu profesorowi uniw warszawskiego za to wydanie nowe, powiększone mniej więcej trzykrotnie (wielka bowiem część osnowy odbita jest drukiem drobnym). W wielu miejscach podaje autor obok egzegezy kanonów, umieszczonych w kodeksie pod rubryką odnośną, także kanony z innych działów, bądź dla uwydatnienia myśli prawodawcy bądź dla lepszego wyjaśnienia danej instytucji. Egzegezę wielu kanonów pogłębił, opowiedział dokładniej dzieje niektórych instytucyj i uwzględnił postanowienia naszego ustawodawstwa cywilnego, o ile są w związku z przepisami kościelnemi. Mówiąc o tak zw. „małżeństwie cywilnem". stwierdza autor (na str. 393), że źródła prawne nazywają je ceremonją cywilną i konkubinatem. Te źródła prawne cytuje wszędzie na miejscach właściwych, jakoteż najwybitniejsze opracowania prawa kanonicznego, dokonane przez innych. W „dodatku" na str. 788 n. zamieszczone są postanowienia prawne, które pojawiły się już po wydrukowaniu odnośnej części ksiażki (jak np. rozporządzenie naszego minist. wyn. rel. i ośw. publ. z dn. 9 grudnia 1926).

Dwa indeksy, dodane na końcu („imion" i „rzeczowy") ułatwiają bardzo orjentowanie się w bogatej treści dzieła, które niewątpliwie będzie przyjęte z należnem autorowi uznaniem przez nasze Duchowieństwo.

Cena książki nie jest zbyt wysoka, jeżeli uwzglednimy dzisiejsze ogromne koszta druku i papieru.

X. J. Winkowski — Praktyczny podręcznik duszpasterstwa w szkole średniej. — Zakopane, 1927. Str, XII 219, Cena 6 zł.

X. J. Krajewski — Konferencje dla kanonicznych organizycyj świeckich (szkice). — Płock, 1925. Str. 33 C. 1. 50 zł.

L. T. — Powrót do Boga (z własnego przeżycia). Warszawa. Druk. Polaka — Katolika, 1925, Str. 139, C. 1 zł.

X, M. Gatterer w tł. X. J. Korzonkiewicza — Zwierciadło liturgiczne, Warszawa, odb. z „Pol — Katol." Str. 78 C. 1. 40 zł. — Praktyczne wskazówki należytego spełniania przepisów liturgicznych.

Polski Przewodnik Kotolicki, rocznik I, Warszawa," Kronika Rodzinna". Str. 496 — XLVI C. Zbiór wiadomości o życiu kościelnem, akcji charytatywnej w życiu społecznem, ruchu umysłowym, o sztuce kościelnej i sprawach gospodarczych w Polsce. Wydawca stara się dać możliwie całokształt życia polskiego i informacje (konkretne).

X. W. Lohn, T. J. — Chrystus nauczający (ustanowienie i skład urzędu nauczycielskiego). Kraków, Wyd. OO. Jezuitów 1927. Str. 204 C. 2. 30 zł.

X. G. Szmyd — Spiewnik kościelny z nutami i modlitewnik do użytku młodzieży szkolnej. Wyd. zakładu im. Ossolińskich 1926. Str. 358. W płóc opr., format b. podręczny C. 5 zł. — 115 pieśni, praktycznie ułożona książka do naboż., sposób służenia do mszy św., pacierz niedzielny (katechizm) i t. d.

X. A. Kotarski, Sal. (podług X. A. Anzini), — N. Marja P. Wspomoż. Wiernych w życiu Wiel. Sł. boż. X. J. Bosko, Warszwa 1924. Str. 127, C. O. 70 zł. (Opow. z życia X. Bosko).

X. J. Francesia — Żywot wiel. sł. boż. X. J. Bosko. Nakł. XX. Salez. w Oświęcimiu 1913. Str. 407, C. 4. 50 (opr.).

O. Considine, T. J. Radość w Panu. Kraków, klasztor SS. Karmel. Bos. 1926. Str. 80 (mał. form.) C. O. 90 zł. Nauka dziecięcego obcowania z Bogiem.

E. Ł. — Dla chorego. Kraków. OO. Jezuici, 1927. Str. 50 Bardzo praktyczne wskazówki dla chorych, chcących uświęcić swą niemoc.

X. W. Gieburowski — Śpiewnik kościelny. Poznań 1926. Str. 101, Form. książ. do naboż. C. O, 80 zł. — 54 pieśni pol., 4 łac.

3 msze polskie, 1 łać. (de Angelis), intonacje mszalne.

X. J. Krajewski — Organizator unji żywego różańca, Mława 1926. Str. 160. C. 2. 50 zł. Przewodnik organizacyjny i ascetyczny. W cz. III-ej omawia się społeczna działalność świeckich organizacyj relig. w ogóle i unji żyw. róż. w szczególności. Podręcznik b. praktyczny; może być pomocą przy wygłaszaniu pogadanek i nauk żyw. róż. W końcu wykaz pism relig-orgaiz. w Polsce. Dodatek: Patenty z tajemnicami dla Unji żyw. róż. Jest do nabycia w Kurj[i] Bisk. Wydział społeczny.

Wł. Liesnobrodzki „Kak stali wy prawosławnymi?", Brześć, Sp „Elenes" 1927.

C. Carbone — Examen confessariorum ad codicis iuris canonici normam concinnatum. Taurini, Marietti, 1921. Str. 368 in 12-o. Traktat pasterski o sakr. pokuty w pytaniach i odpowiedziach. W dodatkach modlitwy, niektóre wiadomości o przedmiotach odpustowych i t. d., w końcu alfabetyczny wykaz omówionych przedmiotów.

X. Bzowski — Bł. Andrzej Bobola M. T. J. Chyrów 1927 Str. 100. C. 9. 50 zł

T. B. — Miesiąc z P. Jezusem, (krótkie, praktyczne rozmyślania o Przen. Sakram.) Str. 75 in 16-o C. 1 zł. Wilno 1926 (do nabycia w Wilnie, ul. św. Anny 7 m. 3 u p. Plater — Zyberk)

X. Dr. Henryk Isandowski — Ustrój prawny Kościoła Katolickiego. Lublin 1926, Str. 228. Bibljoteka Uniwersytetu Lubelskiego C. 5 zł. (dla kleryków 4 zł.). W pierwszej części autor przedstawia Kościół jako społeczność doskonałą wyposażoną we wszechstronną władzę i własną osobowość prawną. W drugiej poucza szczegółowo o zwierzchniej władzy w Kościele, o stanowisku prawnem Stolicy Apostolskiej i o niższych podmiotach władzy kościelnej od prymasów aż do wikarjuszów. Przedmiot mało znany, a zwłaszcza obecnie bardzo atakowany. Dzieło to gruntownie opracowane powinno znaleść się w rękach każdego kapłana. X. W. I.

X. Józef Makłowicz z Kołomyi nadesłał szereg podręczników i wydawnictw z prośbą o polecenie, które tu wymieniamy:
— Nauka wiary i obyczajów dla niższych oddziałów szkół powszechnych; podręcznik napisany według nowych zasad metodyki. Str. 160, C. 1 60. — Mały katechizm, C. 40 gr. — Mały modlitewnik dla młodzieży, C. 30 gr. — Złote czytanki dla młodzieży, każdy tomik C. 30 gr. — Śpiewniczek religijny dla młodzieży. C. 30. gr. — Z humoru religijnego, C. 30 gr. — Do zdrowej wesołości, C. 95 gr. — Miesięcznik ilustrowany p. t. "Ucieszne obrazki", C. 30 gr.

Kolendarz Św. Piotra Klawera na 1928 r. Kraków. Nakładem Sodalicji Św. Piotra Klawera C. 80 gr.

Kalendarzyk misyjny dla dzieci i młodzieży na rok 1928. Kraków. Nakładem Sod. Św. Piotra Klawera.

Pochodnia Ligi Katolickiej — jej organ w Archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22. Prenum. roczna 2 60 zł.

„Kitież" rosyjskie katolickie czasopismo pod redakcją ks. dr. D. Kołpickiego i ks. dr. A. Około — Kułłaka. Redakcja i Administracja: Warszawa, ul Mazowiecka Nr. 11. Cena 1 zł. za zeszyt.

Szkolny Kalendarzyk Sodalicyjny na 1927/28 rok wydał ks. J. Winkowski, Zakopane, nakładem Związku Sodalicyj Marj. Ucz. Szkół Średn. w Polsce. Zaleca się treścią i pociągającą formą.

Księga pamiątkowa Zjazdu katolickiego w Warszawie 28-30 sierpnia 1926 r. — Zawiera kopalnię postulatów, myśli i wskazań, dotyczących akcji katolickiej w Polsce. Wydana nakładem Główn. Komit. obchodu 200-setnej rocznicy kanonizacji Św. Stanisława Kostki i Zjazdu Katolickiego. Do nabycia w Sekretarjacie Akcji Katolickiej. Warszawa, Miodowa 17.

Kurs instrukcyjny Ligi Katolickiej — obejmuje wszystkie refaraty; wygłoszone podczas kursu w dn. 7-9 marca 1927 r., które w wyczerpujący sposób ujmują ideową i techniczną stronę w organizowaniu Lig Katolickich. Do nabycia w Sekretarjacie Akcji Katolickiej. Warszawa, Miodowa 17. Podręcznik niezbędny dla organizatorów i kierowników.

X. M. Cieszyński — Roczniki Katolickie (r. V. wyd.) na 1927 r. Poznań 1927. Str. L + 6 11, C. (Życie katolickie w cyłym świecie).

Czcionkami Drukarni Diecezjalnej w Pińsku. Redaktor odp. *Roman Kreczmer.*